

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

УДК 81+82:811.11+811.13
S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, професор кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, завідувач кафедри

S 90 **Studia Philologica** : зб. студент. наук. праць / редколегія:
О.В. Деменчук, О.В. Константінова, О.І. Павлова [та ін.].
Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 6. 74 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
Rivne: RSUH, 2022. Issue 6. 74 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства, літературознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Translation and Literature Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Третякова К.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент, **Станіславчук Н.І.**, викладач.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 5 від 26 травня 2022 р.)

©Автори публікацій, 2022

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2022

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Григола О.А.	НОМІНАЦІЇ БОЛЮ ТА ДИСКОМФОРТНИХ ВІДЧУТТІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ТЕМАТИЧНА ПІДГРУПА «ФІЗИЧНИЙ БІЛЬ»	5
Кондратюк Н.В.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДНИХ СЛІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	9
Матвійчук Л.М.	ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>КОРОНАВІРУС</i> В ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ	15
Стахнюк А.О.	ПОСЕСИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	21

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Дзекан О.В.	СЕМАНТИЧНА ПАРАДИГМА ЛЕКСЕМИ <i>RAIN</i> І ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>БІЛЬ</i> У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	25
Пишняк М.М.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ТВАРИН В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	29
Радчук Т.Л.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	33
Фіськов В.Г.	ФУНКЦІЯ ПРИЙМЕННИКІВ 把 ТА 被 В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	39
Чайковська Р.Г.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ВІРНІСТЬ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	42

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Безкоровайний М.А.	ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
---------------------------	---	----

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Левізорик Н.О.	СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНІ ТА ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ НУТРИЦІОЛОГІЇ	53
-----------------------	---	----

Сапожко М.О.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОРСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ	61
---------------------	---	----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Гаврильчик Н.В.	ВЛАСНІ НАЗВИ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ В ДИТЯЧІЙ ПОВІСТІ А.БРЕДЛІ «СОЛОДЕНЬКЕ НА ДЕНЦІ ПИРОГА»	65
------------------------	--	----

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Поліщук М.В.	НАУКОВИЙ ДИСКУРС АМЕРИКАНІСТИКИ США XX-го СТОЛІТТЯ	69
<i>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</i>		73

виокремленні більшої кількості тематико-поняттєвих груп, вивченні більш детально формальної структури термінів, а також у дослідженні проблеми перекладу англійських нутриціологічних термінів на українську мову.

Список використаних джерел:

1. Виноградов В.В. (1972). *Русский язык: Грамматическое учение о слове*. Москва.
2. Кочерган М.П. (2002). *Вступ до мовознавства*. Київ.
3. Павлова О. І. (2011). *Основи термінознавства*. Рівне.

Сапожко М.О.

Рівненський державний гуманітарний університет

**ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОРСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ**

Анотація: У статті викладено результати дослідження етимологічних особливостей англійської морської термінології. Особлива увага приділяється аналізу походження термінів. Виявлено, що морська термінологія англійської мови поділяється на два класи термінів. Перший – питомі англійські слова, другий – терміни іншомовного походження. Аналіз показав, що англійські морські терміни були запозичені з грецької, скандинавської, голландської, латинської, французької та інших мов.

Ключові слова: термін, морська термінологія, етимологія, запозичення.

Summary: The article presents the results of a study of the etymological features of English maritime terminology. Particular attention is paid to the analysis of the origin of terms. It has been found that the maritime terminology of the English language is divided into two classes of terms. The first class is the words of English origin, the second one is the terms of foreign origin. The analysis has shown that English maritime terms were borrowed from Greek, Scandinavian, Dutch, Latin, French and other languages.

Key words: term, maritime terminology, etymology, borrowings.

Постановка проблеми. Інтерес до спеціальної термінологічної лексики у сучасному мовознавстві зумовлений як підвищенням ролі науки і техніки в розвитку людства, так і зростанням ролі термінології

в сучасних мовах. У лінгвістичній літературі наголошується на тому факті, що в результаті бурхливого зростання знань у наш час більше 90% нових слів, які з'явилися в сучасних мовах, представляє спеціальна лексика. Зростання числа термінів різних наук випереджає зростання кількості загальноновживаних слів. Крім того, значна частина загальнономовних процесів і явищ у термінології легше піддаються дослідженню, оскільки вони мають більш чіткий характер, зумовлений точністю самих термінів та їхніх міжсистемних зв'язків (Казарина, 2008, с. 66).

Потреба у формуванні морської термінології виникла ще у часи нових відкриттів, коли людство відкривало для себе все більше і більше нового. Науково-технічний прогрес приніс у світ безліч нових речей, які потребували бути названими. Море було основним місцем пересування між новими землями і тому морська термінологія стрімко розвивалася ще із давніх часів. Основним транспортом пересування стали кораблі, на яких знаходиться безліч механізмів, котрі потрібно чітко окреслити і знайти їм своє місце у мові.

Протягом багатьох років лексичний склад кожної з мов стрімко змінювався. Історія розвитку країн також грала в цьому велику роль. Тому ми можемо сміливо стверджувати, що ще на початку XVIII ст. морська термінологія стала відігравати значну роль в житті держав, які мали відношення до судно водійства або суднобудування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що проблема дослідження англійської морської термінології та походження англійських морських термінів вивчена не достатньо. Морську термінологію на матеріалі різних мов досліджували Т.Д. Михайленко (англійська військова термінологія, яка включає морську термінологію), Л.В. Туровська (періодизація української військової термінології), О.Я. Андріянова (етапи формування та семантика української військово-морської термінології), Л.В. Ярова (лінгвістичний аналіз російських термінів судноводійства), О.І. Шерстюк (походження морських термінів в англійській мові), І.П. Массаліна, О.І. Скорикова, О.Г. Козловська (функціональні та структурно-семантичні аспекти англійської морської термінології).

Завдання дослідження – дослідити етимологічну характеристику англійської морської термінології.

Матеріалом дослідження послуговували 76 англійських термінів-слів з морської термінології англійської мови, які відібрані методом суцільної вибірки із англійських спеціальних словників.

Виклад основного матеріалу. Ми дослідили етимологію англійської морської термінології на основі мовного матеріалу який включає 76 одиниць. Розглянувши походження англійських термінів-слів ми розділили їх на такі групи походження: давньоанглійського,

грецького, скандинавського, голландського, латинського, французького, датського, від двох мов, від інших мов.

Найбільша частина термінологічних одиниць є латинського походження, а саме 19 одиниць: *cabin* (каюта) – лат. *capanna, anchor* (якір) – лат. *ancora, mast* (щогла) – лат. *malus, battens* (батенси) – лат. *bastum, pulpit* (майданчик гарпунера) – лат. *pulpitum, stanchions* (стійки) – лат. *stare, propeller* (пропелер) – лат. *propellere +er, trunk* (корпус) – лат. *truncus, compartment* (відсік) – лат. *compartiri, sole* (пайол) – лат. *solea, pillar* (пілерс) – лат. *pila, capstan* (шпиль) – лат. *capistrum, stays* (штаги) – лат. *stare, brail* (гордень) – лат. *bracale, line* (лин) – лат. *linea, cablet* (перлин) – лат. *capulum, screw* (гвинт) – лат. *scrobis, submarine* (підводний човен) – лат. *sub+* лат. *marinus, painter* (фалінь) – лат. *pendere*.

Наступною за кількістю одиниць є група термінів-слів голландського походження. Вона налічує 16 одиниць: *bights* (бухти) – голл. *bocht, hoist* (таль) – голл. *hijzen, rope* (канат) – голл. *reep, rigging* (такелаж) – голл. *hol, tackle* (снасті) – голл. *taken, halyard* (фал) – голл. *halen +* голл. *gard, cramp* (скоба) – голл. *crampe, bell* (дзвін) – голл. *belle, hatch* (люк) – голл. *hek, deck* (палуба) – голл. *dec, bulwark* (фальшборт) – голл. *bulwerke, jib* (стаксель) – голл. *gijben, cringles* – голл. *kring, boom* (гик) – голл. *boom, rudder* (кермо) – голл. *roer, head*.

Терміни давньоскандинавського походження налічують 13 одиниць: *keel* (кіль) – давн.сканд. *kjölr, stern* (корма) – давн.сканд. *stara, bottom* (днище) – давн.сканд. *botn, stringer* (стрингер) – давн.сканд. *streng +er, floor* (флор) – давн.сканд. *flor, wedges* (клини) – давн.сканд. *veggr, shrouds* (ванти) – давн.сканд. *skrud, billow* (вал) – давн.сканд. *bylgja, locker* (шафка) – давн.сканд. *lok, hawse* (кюз) – давн.сканд. *hals, hanks* (карабіни) – давн.сканд. *honk, gangway* (трап) – давн.сканд. *gangr +* – давн.сканд. *vegr, windlass* (брашпиль) – давн.сканд. *vindass*.

Терміни давньоанглійського походження налічують 14 одиниць: *winch* (лебідка) – давньоангл. *wince, leach* (рапа) – давньоангл. *leccan, thimble* (коуші) – давньоангл. *þymel, frame* (шпангоут) – давньоангл. *fremman, hold* (трюм) – давньоангл. *holl, hull* (корпус судна) – давньоангл. *heolstor, grabs* (захоплюючі гаки) – давньоангл. *garva, clew* (шкотовий кут вітрила) – давньоангл. *cleuwin, foot* (нижня шкаторина вітрила) – давньоангл. *fot, balk* (бімс) – давньоангл. *balko, manhole* (лаз) – давньоангл. *man +* давньоангл. *hol, spindle* (веретено) – давньоангл. *spinnila, yard* (рей) – давньоангл. *gerda, sails* вітрила) – давньоангл. *segel*.

Терміни французького походження охоплюють 4 одиниці досліджуваного матеріалу, а саме: *tiller* (румпель) – франц. *telier, gaff* (гафель) – франц. *gaffe, luff* (крамбол) – франц. *lof, tack* (цвях з широкою шляпкою) – франц. *tache*.

Терміни грецького та датського походження охоплюють по дві одиниці матеріалу.

Грецького походження: *lanterns* (ліхтарі) – грец. *lampter, baluster* (балясина) – грец. *balaustion*.

Датського походження: *rig* (бурова установка) – дат. *rigge, hawse* (ключ) – дат. *hals*.

Також ми виокремили терміни-слова, які походять від двох мов, та терміни, які походять з мов, що складають значно менший відсоток запозичених термінологічних одиниць.

Гібридні терміни, основи яких належать до різних мов, налічують 3 одиниці: *flagstaff* (флагшток) *flag* – дат. *flæg* + *staff* – давньоангл. *staf*, *porthole* (ілюмінатор) *port* – лат. *porta* + *hole* – давньоангл. *hol*, *skylight* (світловий люк) *sky* – сканд. *sky* + *light* – давньоангл. *lioht*.

Група термінів, які походять від інших мов налічує 3 одиниці: *tank* (цистерни) – гуджараті *tankh*, *shrouds* (ванти) – шведська *skrud*, *fluke* (лапа) – нижньонімецька *flügel*.

Висновки дослідження. У ході термінологічного дослідження ми провели аналіз походження 76 англійських термінів морської справи та розподілили їх на етимологічні групи. Ми провели класифікацію за мовним походженням та отримали такий результат: терміни давньоанглійського походження (14 одиниць) – 18.4%, грецького (2 одиниці) – 2.6%, давньоскандинавського (13 одиниць) – 17.1%, голландського (16 одиниць) – 21%, латинського (19 одиниць) – 25%, французького (4 одиниці) – 5.3%, датського (2 одиниці) – 2.6%, від двох різних мов (3 одиниці) – 4%, від інших мов (3 одиниці) – 4%.

Серед досліджуваного матеріалу 14 термінів (18.4%) давньоанглійського походження та 62 терміни (81.6%) іншомовного походження. Це дало нам змогу переконатися, що англійська мова пройшла довгий шлях розвитку, має багато запозичень та є мовою інтернаціонального характеру. Дане дослідження дало нам змогу детальніше розглянути походження англійської морської термінології. Завдяки цьому ми зрозуміли, що англійська морська термінологія – самостійна термінологія морської справи, яка включає в себе безліч термінологічних полів і груп, а також має багато джерел походження та рідні слова. Перспектива подальшого дослідження полягає у вивченні структурних характеристик і тематичної організації англійської морської термінології.

Список використаної літератури

1. Казарина С.Г. (2008). Типологические исследования в терминоведении. *Филологические науки*. №12. С. 66 – 73.
2. Online etymology dictionary [Електронний ресурс]. URL: <https://www.etymonline.com/>

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник

студентських наукових праць

ВИПУСК 6

The Collection

of Students' Scientific Works

ISSUE 6

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.

Гарнітура Century Schoolbook.

Ум. др. арк. 4. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12

тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+"

м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8

тел.: (0362) 26-49-27